

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 7. 2021, sen. zn. 29 ICdo 154/2020, ECLI:CZ:NS:2021:29.ICDO.154.2020.1

Číslo: 40/2022

Právní věta:

Je-li den právní moci usnesení insolvenčního soudu současně i dnem dokládajícím jeho doručení zveřejněním v insolvenčním rejstříku i při zvláštním způsobu doručení této písemnosti (§ 74 odst. 2 insolvenčního zákona), pak pravidlo, podle kterého se lhůta k podání opravného prostředku nebo k učinění jiného procesního úkonu (např. k podání žaloby) počítá ode dne právní moci takového usnesení, je nutno vyložit prostřednictvím ustanovení § 74 odst. 2 insolvenčního zákona tak, že tato lhůta běží osobě, které má být usnesení doručeno i zvláštním způsobem, v případě, že takové doručení má následovat až po doručení vyhláškou, ode dne doručení usnesení zvláštním způsobem.

Žalobu, kterou insolvenční správce ve smyslu ustanovení § 199 odst. 1 insolvenčního zákona uplatní u insolvenčního soudu své popření vykonatelné pohledávky proti věřiteli, který ji přihlásil, nelze odmítnout jako opožděnou (podle § 160 odst. 4 insolvenčního zákona), jestliže se insolvenční správce při určení počátku běhu třicetidenní lhůty k jejímu podání řídil nesprávně vyznačenou doložkou právní moci na usnesení o schválení zprávy o přezkumu podle § 410 odst. 3 písm. a/ insolvenčního zákona. Lhůta k podání žaloby přitom neskončí dříve, než dnem, kdy insolvenční soud uvedené usnesení opatří doložkou právní moci.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 29.07.2021

Spisová značka: 29 ICdo 154/2020

Číslo rozhodnutí: 40

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Doručování vyhláškou, Incidenční spory (odporové spory), Právní moc rozhodnutí

Předpisy: § 11 zákona č. 191/2020 Sb.

§ 16 vyhlášky č. 311/2007 Sb.

§ 160 odst. 4 IZ

§ 18 vyhlášky č. 311/2007 Sb.

§ 198 odst. 1 IZ

§ 199 odst. 1 IZ

§ 23 vyhlášky č. 37/1992 Sb.

§ 398a IZ

§ 410 IZ
§ 71 IZ
§ 74 IZ
§ 75 IZ

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Dotčená rozhodnutí:

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 1997, sp. zn. [2 Cdon 1397/96](#), uveřejněné pod číslem 29/98 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2013, sen. zn. [29 NSCR 14/2012](#), uveřejněné pod číslem 76/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2020, sen. zn. [29 ICdo 2/2019](#), uveřejněné pod číslem 49/2021 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 12. 2002, sp. zn. [35 Odo 317/2001](#)

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 5. 2005, sp. zn. [20 Cdo 1257/2004](#)

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 8. 2017, sen. zn. [29 ICdo 115/2017](#)

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2018, sen. zn. [29 ICdo 19/2018](#)

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2020, sen. zn. [29 ICdo 64/2020](#)

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 4. 2021, sp. zn. [20 Cdo 471/2021](#)

Nález Ústavního soudu ze dne 20. 2. 2020, sp. zn. [II. ÚS 618/01](#), N 20/25 SbNU 153

Nález Ústavního soudu ze dne 21. 5. 2002, sp. zn. [I. ÚS 89/02](#), N 60/26 SbNU 135

Nález Ústavního soudu ze dne 1. 7. 2010, sp. zn. [Pl. ÚS 14/10](#), N 133/58 SbNU 67

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání žalobce změnil usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 10. 2020, takto: usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 8. 2020, se mění tak, že se žaloba neodmítá.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Usnesením ze dne 25. 8. 2020, Městský soud v Praze (dále jen „insolvenční soud“):

[1] Odmítl žalobu, kterou se žalobce (Mgr. M. Č., jako insolvenční správce dlužníka J. A.) domáhal vůči žalovanému (P. C. Czech, a. s.) určení, že vykonatelné pohledávky ve výši 245.757 Kč a 39.087 Kč, přihlášené do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka, nejsou po právu (bod I. výroku).

[2] Určil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (bod II. výroku).

2. Insolvenční soud – vycházejí z ustanovení § 71, § 74, § 159 odst. 1 písm. a/, § 160, § 199 a § 410

zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona) – dospěl k závěru, že žaloba (podaná 8. 7. 2020) je opožděná, jelikož třicetidenní lhůta k jejímu podání začala žalobci běžet 3. 6. 2020 (den následující po dni zveřejnění usnesení o schválení zprávy o přezkumu v insolvenčním rejstříku) a uplynula 1. 7. 2020.

3. K odvolání žalobce Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 19. 10. 2020:

[1] Potvrdil usnesení insolvenčního soudu (první výrok).

[2] Určil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (druhý výrok).

4. Odvolací soud – vycházejí z ustanovení § 71, § 74, § 160, § 398a a § 410 insolvenčního zákona – dospěl po přezkoumání napadeného usnesení k závěru, že žaloba je vskutku opožděná, neboť pro začátek běhu lhůty je určující okamžik zveřejnění usnesení o zprávě o přezkumu v insolvenčním rejstříku, nikoli okamžik zvláštního doručení tohoto usnesení žalobci. Poslední den lhůty k podání žaloby tak připadl na 1. 7. 2020.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

5. Proti usnesení odvolacího soudu podal žalobce dovolání (podání datované 25. 11. 2020, ve znění doplnění datovaného 7. 1. 2021), jehož přípustnost vymezuje ve smyslu ustanovení § 237 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), argumentem, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení právní otázky, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena, konkrétně otázky počátku běhu lhůty k podání žaloby o popření vykonatelné pohledávky dle § 199 insolvenčního zákona.

6. Dovolatel namítá (poměřováno obsahem dovolání), že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (dovolací důvod dle § 241a odst. 1 o. s. ř.), a požaduje, aby Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí soudů obou stupňů a věc vrátil insolvenčnímu soudu k dalšímu řízení.

7. V mezích uplatněného dovolacího důvodu dovolatel především namítá, že uvádí-li sám insolvenční soud v insolvenčním rejstříku, že usnesení (o zprávě o přezkumu) nabylo právní moci dne 30. 6. 2020, pak žaloba podaná 8. 7. 2020 byla jistě v souladu s výslovným zněním § 199 insolvenčního zákona. V této souvislosti dovolatel poukazuje i na to, že usnesení o schválení oddlužení (a zprávy o přezkumu) ze dne 28. 5. 2020, zveřejněné v insolvenčním rejstříku 2. 6. 2020, obsahuje výslovné poučení o možnosti dlužníka podat proti němu odvolání do 15 dnů. Odtud dovolatel dovozuje, že lhůta dle § 199 insolvenčního zákona se musí počítat až od uplynutí lhůty pro podání odvolání dlužníku.

8. S přihlédnutím k dikci § 74 odst. 2 a § 75 odst. 2 insolvenčního zákona pak dovolatel insolvenčnímu soudu vytýká, že počátek běhu lhůty k podání žaloby neodvíjel od okamžiku, kdy mu předmětné usnesení bylo doručeno do datové schránky.

III.

Přípustnost dovolání

9. Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (v aktuálním znění) se podává z bodu 2., článku II, části první zákona č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

10. Dovolání v dané věci je přípustné podle ustanovení § 237 o. s. ř., když pro ně neplatí žádné z omezení přípustnosti dovolání vypočtených v § 238 o. s. ř. (tvrzený důvod popření obou pohledávek se odvíjí od jejich spotřebitelského charakteru, což vylučuje aplikaci omezení plynoucího z § 238 odst. 1 písm. c/, odst. 3 o. s. ř.), a v posouzení dovoláním otevřené právní otázky jde o věc dovolacím soudem neřešenou.

IV. Důvodnost dovolání

11. Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), nejsou dovoláním namítány a ze spisu se nepodávají, Nejvyšší soud se proto – v hranicích právních otázek vymezených dovoláním – zabýval tím, zda je dán dovolací důvod uplatněný dovolatelem, tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

12. Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

13. Pro právní posouzení věci Nejvyšším soudem jsou rozhodující následující údaje (z listinného insolvenčního spisu a z insolvenčního rejstříku), z nichž vyšly oba soudy:

14. Usnesením ze dne 18. 10. 2019 (zveřejněným v insolvenčním rejstříku téhož dne), insolvenční soud (mimo jiné):

[1] Zjistil úpadek dlužníka (bod I. výroku).

[2] Povolil dlužníku řešení úpadku oddlužením (bod II. výroku).

[3] Ustanovil žalobce insolvenčním správcem dlužníka (bod III. výroku).

15. Žalovaný přihláškou doručenou insolvenčnímu soudu 12. 12. 2019 přihlásil do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka vykonatelnou směnečnou pohledávku ve výši 245 757 Kč (sestavající z jistiny ve výši 152 660 Kč, „směnečného úroku z prodlení“ ve výši 91 497 Kč a nákladů řízení ve výši 1 600 Kč) a dále vykonatelnou pohledávku z titulu smluvní pokuty ve výši 39 087 Kč.

16. Žalobce popřel pravost a výši obou dílčích pohledávek žalovaného a tato popření zanesl do zprávy o přezkumu ze dne 8. 1. 2020, zveřejněné v insolvenčním rejstříku 27. 1. 2020 (B-2).

17. Usnesením ze dne 27. 1. 2020, zveřejněným v insolvenčním rejstříku 27. 1. 2020, vyrozuměl insolvenční soud účastníky insolvenčního řízení o zveřejnění zprávy insolvenčního správce pro oddlužení a zprávy o přezkumu, s poučením o možnosti podání námitek do 7 dnů od zveřejnění usnesení.

18. Usnesením ze dne 28. 5. 2020, zveřejněným v insolvenčním rejstříku 2. 6. 2020, insolvenční soud (mimo jiné):

[1] Schválil zprávu o přezkumu (bod I. výroku).

[2] Schválil oddlužení dlužníka plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty (bod II. výroku).

19. Originál usnesení ze dne 28. 5. 2020 je opatřen doložkou právní moci (vyznačenou 21. 7. 2020), podle které usnesení nabylo právní moci dne 30. 6. 2020; stejné datum je uvedeno jako datum právní

moci usnesení v insolvenčním rejstříku (B-9). Dle připojeného potvrzení o dodání a doručení do datové schránky bylo usnesení doručeno insolvenčnímu správci zvláště dne 2. 6. 2020. Usnesení obsahuje (mimo jiné) poučení o odvolání a o doručení v tomto znění:

„Proti tomuto rozhodnutí je odvolání přípustné, a to do 15 dnů ode dne jeho doručení k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího. Odvolat se může pouze dlužník, je-li důvodem odvolání tvrzení, že mu soud uložil povinnost vydat ke zpeněžení majetek, který není podle insolvenčního zákona povinen vydat.

(...)

Toto usnesení se považuje za doručené okamžikem zveřejnění v insolvenčním rejstříku. Dlužníku, insolvenčnímu správci a plátcí mzdy dlužníka se doručuje i zvláštním způsobem.“

20. Pokyn k vyznačení doložky právní moci v insolvenčním rejstříku byl udělen rovněž dne 21. 7. 2020); srov. B-10 p. v.

21. Žalobce podal žalobu v této věci 8. 7. 2020.

22. Pro další úvahy Nejvyššího soudu jsou rozhodná následující ustanovení insolvenčního zákona, občanského soudního řádu, vyhlášky č. 311/2007 Sb., o jednacím řádu pro insolvenční řízení a kterou se provádějí některá ustanovení insolvenčního zákona (dále jen „jednací řád pro insolvenční řízení“), a vyhlášky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy (dále jen „jednací řád“):

§ 71 (insolvenčního zákona)

(1) Soudní rozhodnutí, předvolání, vyrozměnění nebo jiná písemnost insolvenčního soudu nebo účastníků se v insolvenčním řízení doručují pouze zveřejněním písemnosti v insolvenčním rejstříku (dále jen „doručení vyhláškou“), ledaže zákon stanoví pro určité případy nebo pro určité osoby i zvláštní způsob doručení.

(2) Při doručení vyhláškou se písemnost považuje za doručenou dnem, popřípadě okamžikem jejího zveřejnění v insolvenčním rejstříku; okamžikem zveřejnění písemnosti v insolvenčním rejstříku se rozumí den, hodina a minuta zveřejnění.

(3) Povinnost insolvenčního soudu zveřejnit vyhláškou různé údaje, stanovená v tomto zákoně, je splněna zveřejněním příslušné písemnosti v insolvenčním rejstříku; při zveřejnění písemnosti v insolvenčním rejstříku platí odstavec 2 obdobně.

§ 74 (insolvenčního zákona)

(1) Zveřejnění písemnosti v insolvenčním rejstříku je dokladem o doručení i při zvláštním způsobu doručení této písemnosti.

(2) Je-li s doručením písemnosti, pro kterou zákon stanoví zvláštní způsob doručení, spojen začátek běhu lhůty k podání opravného prostředku nebo k jinému procesnímu úkonu, začíná lhůta běžet ode dne, kdy byla písemnost doručena adresátu zvláštním způsobem. O tom musí být adresát poučen.

§ 75 (insolvenčního zákona)

(1) O zvláštní způsob doručení jde tehdy, jestliže zákon ukládá, aby písemnost byla doručena zvlášť nebo do vlastních rukou adresáta.

(2) Nestanoví-li tento zákon jinak, doručuje se písemnost v insolvenčním řízení zvláště dlužníku, osobám, které mají právo podání opravného prostředku, osobám, o jejichž podání insolvenční soud rozhoduje, a osobám, které mají v insolvenčním řízení něco vykonat.

(...)

§ 160 (insolvenčního zákona)

(1) Incidenční spor se projedná a rozhodne na návrh oprávněné osoby, podaný v rámci insolvenčního řízení u insolvenčního soudu; tento návrh má povahu žaloby.

(...)

(4) Žalobu podanou podle odstavce 1 opožděně nebo osobou, která k tomu nebyla oprávněna, insolvenční soud odmítne. Stejně postupuje, má-li žaloba nedostatky, které se nepodařilo odstranit a které mu brání v řízení o ní pokračovat.

(...)

§ 198 (insolvenčního zákona)

Popření nevykonatelné pohledávky insolvenčním správcem

(1) Věřitelé nevykonatelné pohledávky, která byla popřena insolvenčním správcem, mohou uplatnit své právo žalobou na určení u insolvenčního soudu do 30 dnů od přezkumného jednání nebo od právní moci rozhodnutí o schválení zprávy o přezkumu podle § 410 odst. 3 písm. a/; tato lhůta však neskončí dříve než uplynutím 15 dnů od doručení vyrozumění podle § 197 odst. 2 nebo § 410 odst. 2. Žalobu podávají vždy proti insolvenčnímu správci. Nedojde-li žaloba ve stanovené lhůtě insolvenčnímu soudu, k pohledávce popřené co do pravosti se nepřihlíží; pohledávka popřená co do výše nebo pořadí je v takovém případě zjištěna ve výši nebo pořadí uvedeném při jejím popření.

(...)

§ 199 (insolvenčního zákona)

Popření vykonatelné pohledávky insolvenčním správcem

(1) Insolvenční správce, který popřel vykonatelnou pohledávku, podá do 30 dnů od přezkumného jednání nebo od právní moci rozhodnutí o schválení zprávy o přezkumu podle § 410 odst. 3 písm. a/ u insolvenčního soudu žalobu, kterou své popření uplatní proti věřiteli, který vykonatelnou pohledávku přihlásil. Lhůta je zachována, dojde-li žaloba nejpozději posledního dne lhůty soudu.

(...)

§ 398a (insolvenčního zákona)

Zpráva pro oddlužení

(...)

(3) Insolvenční soud přezkoumá zprávu o přezkumu a zprávu pro oddlužení a odstraní zpravidla po slyšení insolvenčního správce chyby a nejasnosti v nich obsažené.

(4) O zprávě o přezkumu a o zprávě pro oddlužení po jejich úpravě uvědomí insolvenční soud

účastníky řízení tím, že tyto zprávy zveřejní vyhláškou. Současně je uvědomí o tom, že do 7 dnů od zveřejnění zprávy o přezkumu a zprávy pro oddlužení v insolvenčním rejstříku mohou proti nim podat námitky; námitky nelze uplatnit vůči popěrnému úkonu.

(...)

§ 410 (insolvenčního zákona)

(1) Není-li dále stanoveno jinak, platí o přezkoumání přihlášených pohledávek za trvání účinnosti oddlužení obdobně § 190 až 202.

(2) Přezkoumání přihlášených pohledávek provede insolvenční správce tak, že v seznamu přihlášených pohledávek podle § 189 odst. 1 u každé z pohledávek výslovně uvede, zda ji on sám, dlužník nebo věřitel popírá nebo nepopírá, přičemž ke stanovisku dlužníka bude připojen i podpis dlužníka; stanovisko dlužníka zjistí insolvenční správce při osobním jednání s dlužníkem, jehož datum a místo konání sdělí dlužníkovi nejméně 7 dní předem. Skončením osobního jednání s dlužníkem končí přezkumné jednání. Věřitele, jehož nevykonatelná přihlášená pohledávka byla popřena, o tom insolvenční správce písemně vyrozumí a poučí jej o dalším postupu. Poté insolvenční správce vypracuje zprávu o přezkumu; její součástí je záznam o jednání s dlužníkem podepsaný insolvenčním správcem a dlužníkem, seznam přihlášených pohledávek a doklad o písemném vyrozumění věřitele, jehož nevykonatelná přihlášená pohledávka byla popřena.

(3) O zprávě o přezkumu rozhodne insolvenční soud bez jednání nejpozději v rozhodnutí podle § 404 nebo 405 tak, že

a/ schválí předloženou zprávu o přezkumu, nejsou-li vůči ní podány žádné námitky podle § 398a odst. 4 nebo podané námitky nejsou důvodné,

b/ nařídí doplnění nebo změnu zprávy o přezkumu, jestliže shledá, že některé z námitek podle § 398a odst. 4 proti ní jsou důvodné, avšak nemění její základní obsah, nebo

c/ odmítne zprávu o přezkumu, shledá-li, že námitky podle § 398a odst. 4 proti ní vznesené důvodně zpochybňují zprávu jako celek; v tomto případě uloží insolvenčnímu správci, aby znovu provedl přezkoumání přihlášených pohledávek a předložil novou zprávu o přezkumu a novou zprávu pro oddlužení ve lhůtě, kterou určí.

(4) Rozhodnutí podle odstavce 3 nemusí obsahovat odůvodnění, jestliže proti zprávě o přezkumu nebyly podány námitky; proti tomuto rozhodnutí není odvolání přípustné.

(...)

§ 157 (o. s. ř.)

(1) Není-li stanoveno jinak, v písemném vyhotovení rozsudku se po slovech „Jménem republiky“ uvede označení soudu, jména a příjmení soudců a přísedících, přesné označení účastníků a jejich zástupců, účast státního zastupitelství a Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, označení projednávané věci, znění výroku, odůvodnění, poučení o tom, zda je přípustný opravný prostředek nepočítaje v to žalobu na obnovu řízení a pro zmatečnost, a o lhůtě a místu k jeho podání, poučení o možnosti výkonu rozhodnutí a den a místo vyhlášení. Je-li to možné, uvede se v označení účastníků též jejich datum narození (identifikační číslo).

(...)

§ 16 (jednacího řádu pro insolvenční řízení)

Je-li pro zveřejnění nebo doručení písemnosti rozhodný den nebo okamžik jejího zveřejnění v insolvenčním rejstříku, vyznačí insolvenční soud na tuto písemnost doložku obsahující údaj o datu, hodině a minutě zveřejnění v insolvenčním rejstříku.

§ 18 (jednacího řádu pro insolvenční řízení)

Pro insolvenční řízení a pro incidenční spory se použijí přiměřeně ustanovení jednacího řádu pro okresní a krajské soudy, nestanoví-li tato vyhláška jinak nebo není-li tento postup v rozporu se zásadami, na kterých spočívá insolvenční řízení.

§ 23 (jednacího řádu)

Vyznačení právní moci

(1) Jakmile soudce zjistí, že rozhodnutí nabylo právní moci, zaznamená to na vyhotoveném rozhodnutí založeném ve spise s uvedením dne, kdy nastala právní moc, a připojí svůj čitelný podpis a datum vyznačení. Nabylo-li rozhodnutí právní moci jen zčásti, je to nutno v záznamu přesně vyjádřit. Když byl podán návrh na doplnění rozsudku, není to na překážku tomu, aby byla vyznačena právní moc rozhodnutí.

(2) Právní moc může vyznačit i vyšší soudní úředník, justiční čekatel, asistent soudce a soudní tajemník v případech, kdy rozhodnutí vydal nebo kdy k tomu byl soudcem pověřen.

(3) Do elektronického spisu právní moc rozhodnutí vyznačí osoba uvedená v odstavcích 1 a 2 a podepíše svým uznávaným elektronickým podpisem.

23. Ve výše uvedené podobě, pro věc rozhodné, platí citovaná ustanovení ode dne zahájení insolvenčního řízení na majetek dlužníka (11. 10. 2019) a později nedoznala změn.

24. Ustanovení § 75 odst. 2 insolvenčního zákona je s účinností od 24. 4. 2020 (do současné doby) sistováno úpravou obsaženou v zákoně č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastnící se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně následujícím ustanovením:

§ 11 (části první, hlavy třetí, zákona č. 191/2020 Sb.)

Zvláštní opatření ve vztahu ke zvláštnímu způsobu doručení v insolvenčním řízení

Neurčí-li insolvenční soud nebo nestanoví-li insolvenční zákon odchylně od § 75 odst. 2 insolvenčního zákona jinak, doručuje se písemnost v insolvenčním řízení zvlášť pouze dlužníku, osobám, o jejichž podání insolvenční soud rozhoduje, a osobám, které mají v insolvenčním řízení něco vykonat; § 75 odst. 2 insolvenčního zákona se nepoužije. Věta první se použije v době ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona do uplynutí 12 měsíců od ukončení nebo zrušení mimořádného opatření při epidemii.

25. Ve výše ustaveném skutkovém a právním rámci činí Nejvyšší soud k dovoláním položené právní otázce následující závěry:

26. Úprava obsažená v § 199 odst. 1 insolvenčního zákona (ta její část, která pro insolvenčního správce popírajícího vykonatelnou pohledávku připíná počátek běhu lhůty k podání žaloby, kterou toto popření uplatní proti věřiteli, jenž vykonatelnou pohledávku přihlásil, ke dni právní moci rozhodnutí o schválení zprávy o přezkumu podle § 410 odst. 3 písm. a/ insolvenčního zákona) se stala

součástí insolvenčního zákona s účinností od 1. července 2017, po novele provedené zákonem č. 64/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

27. Problematika počítání lhůt (k podání opravného prostředku nebo k učinění jiného procesního úkonu) navázaných na právní moc soudního rozhodnutí, není v českém právním řádu problematikou novou. Tak např. v návaznosti na úpravu obsaženou v § 236 odst. 1 o. s. ř. [podle které dovoláním lze napadnout (pokud to zákon připouští) pouze pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu] se v době do 31. 12. 2000 běh (tehdy jednoměsíční) lhůty k podání dovolání (jejíž zmeškání podle § 240 odst. 2 věty první o. s. ř. nelze prominout) odvíjel od právní moci rozhodnutí odvolacího soudu (§ 240 odst. 1 o. s. ř. v tehdejší znění). Vzhledem ke komplikacím, jež tato úprava v praxi přinášela [pro neschopnost některých soudů vyznačit správně nebo včas (a to nejen v návaznosti na chybné postupy při doručování) doložku právní moci na rozhodnutí, proti kterému mělo být podáno dovolání], zákonodárce tuto úpravu opustil s účinností od 1. 1. 2001 (po novele provedené zákonem č. 30/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony) a počátek běhu (již dvouměsíční) lhůty k podání dovolání spojil (v § 240 odst. 1 o. s. ř.) s doručením rozhodnutí odvolacího soudu (při zachování podmínky, že dovolací soud přezkoumá jen pravomocné rozhodnutí odvolacího soudu) a s úpravou (nově zavedenou v § 240 odst. 3 věty první o. s. ř.), podle které je lhůta zachována také tehdy, jestliže dovolání bylo podáno po uplynutí dvouměsíční lhůty proto, že se dovolatel řídil nesprávným poučením soudu o dovolání. Důvodová z práva k vládnímu návrhu pozdějšího zákona č. 30/2000 Sb. (který projednávala Poslanecká Sněmovna Parlamentu České republiky ve svém 3. volebním období 1998 – 2002 jako tisk č. 257), ke změně § 240 odst. 1 o. s. ř. uvádí (ve zvláštní části, k bodu 318), že:

„I když dovolání je mimořádný opravný prostředek, byl počátek běhu lhůty k dovolání – v zájmu potřebné jistoty pro účastníky (aby nemohli mít pochybnost o tom, kdy jim začala lhůta běžet) – stanoven od doručení napadeného rozhodnutí“.

28. Důvodová zpráva k vládnímu návrhu pozdějšího zákona č. 64/2017 Sb., který projednávala Poslanecká Sněmovna Parlamentu České republiky ve svém 7. volebním období 2013 – 2017 jako tisk č. 785, se ve zvláštní části [K bodu 44 až 46, 55, 56, 58 až 60, 62 až 66, 87, 88, 91 až 93, 96 až 101 (§ 136 odst. 2 a 3, § 189 odst. 3, § 190 odst. 1, § 198 odst. 1, § 199 odst. 1, § 200 odst. 2, 3 a 5, § 201 odst. 3, § 398 odst. 4, § 398a, § 403, § 404, § 406 odst. 2 až 4 a § 410 odst. 1 až 5)] nijak nevyjadřuje k tomu, proč se úpravou § 199 odst. 1 insolvenčního zákona vrací k překonané (poměrům praktického života nevyhovující) koncepci, která počátek běhu lhůty k podání žaloby pojí s právní mocí rozhodnutí soudu prvního stupně (usnesení insolvenčního soudu o schválení zprávy o přezkumu podle § 410 odst. 3 písm. a/ insolvenčního zákona), proti kterému není odvolání přípustné (§ 410 odst. 4 insolvenčního zákona) a nikoli s doručením takového usnesení nebo s okamžikem jeho zveřejnění v insolvenčním rejstříku (srov. § 71 odst. 2 a 3 a § 74 odst. 1 insolvenčního zákona).

29. V poměrech této věci je zodpovězení otázky, zda bylo možné odmítnout podanou žalobu jako opožděnou (§ 160 odst. 4 insolvenčního zákona), do jisté míry komplikováno i tím, že lhůta k podání žaloby o určení pravosti popřené vykonatelné pohledávky je (stejně jako lhůta k podání žaloby o určení pravosti popřené nevykonatelné pohledávky) svou povahou lhůtou hmotněprávní. Srov. *mutatis mutandis* např. již usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 8. 2017, sen. zn. [29 ICdo 115/2017](#), které je (stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže) dostupné i na webových stránkách Nejvyššího soudu. Ústavní stížnost proti tomuto usnesení odmítl Ústavní soud usnesením ze dne 26. 6. 2018, sp. zn. [II. ÚS 3287/17](#), které je (stejně jako další rozhodnutí Ústavního soudu zmíněná níže) dostupné na webových stránkách Ústavního soudu. Srov. dále i usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2020, sen. zn. [29 ICdo 64/2020](#) (v označených rozhodnutích šlo o určení pravosti popřené nevykonatelné pohledávky). Úprava obsažená v insolvenčním zákoně se nicméně již od přijetí insolvenčního zákona snaží předejít zbytečným debatám na téma, zda určitá lhůta je (podle

své povahy) lhůtou hmotněprávní, tím, že v těch případech, v nichž se nemá uplatnit procesní pravidlo o počítání lhůt, formuluje pravidlo, z něž plyne, že lhůta je zachována, dojde-li příslušné podání (zde žaloba) nejpozději posledního dne lhůty soudu. Srov. § 198 odst. 1 a § 199 odst. 1 insolvenčního zákona, jakož i usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2018, sen. zn. [29 ICdo 19/2018](#) (ústavní stížnost proti tomuto usnesení odmítl Ústavní soud usnesením ze dne 22. 10. 2019, sp. zn. [III. ÚS 1614/18](#)).

30. V návaznosti na výše řečené se Nejvyšší soud nejprve zabýval výtkou dovolatele, podle které měl insolvenční soud počátek běhu lhůty k podání žaloby odvíjet od okamžiku, kdy mu předmětné usnesení bylo doručeno do datové schránky (srov. odstavec 8. výše). Při absenci výslovné úpravy na dané téma v § 410 insolvenčního zákona se prověření této námitky odvíjí od posouzení, zda insolvenční správce je osobou, které předmětné usnesení mělo (muselo) být doručeno i zvláštním způsobem. Jelikož šlo o usnesení vydané v době sistace § 75 odst. 2 insolvenčního zákona, tkví odpověď na takto položenou otázku ve výkladu § 11 části první, hlavy třetí, zákona č. 191/2020 Sb. Z písemného vyhotovení usnesení ze dne 28. 5. 2020 je především patrné (srov. odstavec 19. výše), že insolvenční soud v něm označil insolvenčního správce jako osobu, které bude písemnost doručovat zvláštním způsobem; již toto určení tedy v intencích posledně označeného ustanovení činí z insolvenčního správce osobu, které předmětné usnesení mělo (muselo) být doručeno i zvláštním způsobem. Důvod doručit usnesení insolvenčnímu správci zvláštním způsobem pak zakládala i skutečnost, že ve vztahu k bodu I. jeho výroku byl insolvenční správce též osobou, o jejímž podání (zprávě o přezkumu) insolvenční soud rozhodoval.

31. K dovolatelově námitce pak Nejvyšší soud především uvádí, že koncepce, která v zájmu právní jistoty všech procesních subjektů v insolvenčním řízení, jež se typově vyznačuje velkým počtem účastníků, pojí okamžik doručení rozhodnutí insolvenčního soudu [jímž je ve smyslu ustanovení § 2 písm. b/ insolvenčního zákona nejen soud prvního stupně, před nímž probíhá insolvenční řízení, nýbrž i soud (soudy) rozhodující o opravném prostředku (řádném i mimořádném) v insolvenčním řízení] s okamžikem jeho zveřejnění v insolvenčním rejstříku, si mohla zachovat svou ústavní konformitu (souladnost s ústavním pořádkem České republiky) jen ve spojení s pravidlem vyjádřeným v § 74 odst. 2 insolvenčního zákona; srov. též zvláštní část důvodové zprávy (K § 71 až 80) k vládnímu návrhu insolvenčního zákona, který projednávala Poslanecká Sněmovna Parlamentu České republiky ve svém 4. volebním období 2002 – 2006 jako tisk č. 1120). Je totiž obtížné představitelné, aby ve vztahu k těm osobám, jimž insolvenční zákon přiznává ve spojení s vydáním rozhodnutí insolvenčního soudu právo podat opravný prostředek nebo učinit (v zákonem vymezené lhůtě) jiný procesní úkon (např. podat žalobu) a které současně insolvenční zákon označuje jako osoby, jimž takové rozhodnutí má (musí) být doručeno zvlášť nebo do vlastních rukou (srov. § 75 odst. 1 insolvenčního zákona), taková lhůta uplynula ještě předtím, než jim rozhodnutí bude doručeno oním zvláštním způsobem.

32. Ani při výkladu těchto pravidel pak nelze pominout účel insolvenčního zákona. Ten je vymezen (při absenci výslovné úpravy – na rozdíl od ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání) zejména předmětem úpravy, jímž je řešení úpadku a hrozícího úpadku dlužníka soudním řízením některým ze stanovených způsobů tak, aby došlo k uspořádání majetkových vztahů k osobám dotčeným dlužníkovým úpadkem nebo hrozícím úpadkem a k co nejvyššímu a zásadně poměrnému uspokojení dlužníkových věřitelů (§ 1 písm. a/ insolvenčního zákona) a oddlužení dlužníka (§ 1 písm. b/ insolvenčního zákona). Při posouzení účelu insolvenčního zákona je dále nutné respektovat zásadu, podle níž insolvenční řízení musí být vedeno tak, aby žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen nebo nedovoleně zvýhodněn a aby se dosáhlo rychlého, hospodárního a co nejvyššího uspokojení věřitelů (srov. ustanovení § 5 písm. a/ insolvenčního zákona). Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2013, sen. zn. [29 NSČR 14/2012](#), uveřejněné pod číslem 76/2013 Sb. rozh. obč. K účelu insolvenčního řízení srov. dále i důvody nálezu Ústavního soudu ze dne 1. 7. 2010, sp. zn. [Pl.](#)

[ÚS 14/10](#), ve věci návrhu na zrušení některých ustanovení zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona), ve znění pozdějších předpisů, uveřejněného pod číslem 241/2010 Sb. (srov. zejména odstavec 52. nálezu).

33. Je-li dnem (okamžikem) právní moci usnesení o schválení zprávy o přezkumu podle § 410 odst. 3 písm. a/ insolvenčního zákona den (okamžik) jeho doručení zveřejněním v insolvenčním rejstříku (§ 74 odst. 1 insolvenčního zákona ve spojení s § 71 odst. 1 a 2 insolvenčního zákona) a je-li den právní moci současně rozhodný pro počátek běhu lhůty k podání žaloby, pak z hlediska aplikace § 74 odst. 1 insolvenčního zákona shledává Nejvyšší soud (s přihlédnutím k účelu insolvenčního zákona promítnutému v jeho základních zásadách) ústavně konformním takový výklad, podle kterého lhůta k podání žaloby, kterou insolvenční správce ve smyslu ustanovení § 199 odst. 1 insolvenčního zákona uplatní u insolvenčního soudu své popření vykonatelné pohledávky proti věřiteli, který ji přihlásil, neskončí dříve, než třicátým dnem počítaným ode dne, kdy insolvenční soud doručil usnesení o schválení zprávy o přezkumu podle § 410 odst. 3 písm. a/ insolvenčního zákona insolvenčnímu správci zvláštním způsobem.

34. Jinak řečeno, je-li den právní moci usnesení insolvenčního soudu současně i dnem dokládajícím jeho doručení zveřejněním v insolvenčním rejstříku i při zvláštním způsobu doručení této písemnosti (§ 74 odst. 2 insolvenčního zákona) a není-li potud mezi okamžikem, kdy obě právní skutečnosti nastanou, z hlediska počítání času žádný rozdíl, pak pravidlo, podle kterého se lhůta k podání opravného prostředku nebo k učinění jiného procesního úkonu (např. k podání žaloby) počítá ode dne právní moci takového usnesení, je nutno vyložit prostřednictvím ustanovení § 74 odst. 2 insolvenčního zákona tak, že tato lhůta běží osobě, které má být usnesení doručeno i zvláštním způsobem, v případě, že takové doručení má následovat až po doručení vyhláškou, ode dne doručení usnesení zvláštním způsobem. Budiž dodáno, že v daném kontextu nejde jen o problematiku výkladu § 199 odst. 1 insolvenčního zákona (k popěrnému úkonu insolvenčního správce, jde-li o vykonatelnou pohledávku), nýbrž také o problematiku výkladu § 198 odst. 1 insolvenčního zákona (k reakci přihlášeného věřitele na popěrný úkon insolvenčního správce, jde-li o nevykonatelnou pohledávku).

35. Z insolvenčního spisu se nicméně podává (srov. odstavec 19. výše), že předmětné usnesení bylo doručeno insolvenčnímu správci zvláštním způsobem téhož dne (2. 6. 2020), kdy je insolvenční soud zveřejnil v insolvenčním rejstříku (a kdy tedy nabylo právní moci). Lhůta 30 dnů počítaná od tohoto doručení by tedy insolvenčnímu správci tak jako tak uplynula 2. 7. 2020 (tedy předtím, než žalobu podal). K tomu Nejvyšší soud dodává, že oba soudy chybovaly v určení konce lhůty; je-li (podle obou soudů) prvním dnem třicetidenní lhůty 3. 6. 2020, pak posledním (třicátým) dnem lhůty je 2. 7. 2020 (nikoli 1. 7. 2020).

36. K tomu zbývá dodat, že primárně jde stále o výklad ustanovení § 199 odst. 1 insolvenčního zákona o hmotněprávní lhůtě k podání žaloby (byť podaný s přihlédnutím k pravidlům o doručování písemností v insolvenčním řízení). Toto ustanovení pak u insolvenčního správce, který popřel vykonatelnou pohledávku a který k prosazení popěrného úkonu (k zachování jeho účinků) má (musí) včas podat žalobu, kterou své popření uplatní proti věřiteli, jenž vykonatelnou pohledávku přihlásil, nepodmiňuje počátek běhu lhůty k podání žaloby splněním poučovací povinnosti; předpokládá se, že jako osoba povinná postupovat při výkonu funkce svědomitě a s odbornou péčí (§ 36 odst. 1 insolvenčního zákona) povinnost podat včas žalobu, kterou své popření uplatní proti věřiteli, insolvenční správce zná a splní ji, aniž by o tom musel být poučován. Jinak řečeno, bez zřetele k závěrům formulovaným v odstavcích 33. a 34. výše se při výkladu ustanovení § 199 odst. 1 insolvenčního zákona neuplatní ustanovení § 74 odst. 2 poslední věty insolvenčního zákona.

37. Dovolání tak potud není důvodné.

38. Zbývá určit, zda výsledek dovolacího řízení mohou ovlivnit výtky dovolatele týkající se obsahu

poučení o odvolání proti usnesení ze dne 28. 5. 2020 a vadného vyznačení doložky právní moci na tomto usnesení (srov. odstavec 7. výše).

39. Ze skutkových reálií dané věci (jak byly shrnuty výše) především plyne, že písemné vyhotovení usnesení ze dne 28. 5. 2020 vskutku vykazuje nedostatky co do poučení o opravném prostředku (poučení o odvolání). Z ustanovení § 157 odst. 1 o. s. ř. [které upravuje náležitosti písemného vyhotovení rozsudku, platí obdobně pro odůvodnění usnesení, jímž se rozhoduje ve věci samé (§ 169 odst. 4 o. s. ř.) a přiměřeně se prosazuje i pro odůvodnění rozhodnutí vydaných insolvenčním soudem (§ 7 insolvenčního zákona)] se podává, že usnesení mělo obsahovat řádné poučení o tom, zda je přípustný opravný prostředek (nepočítaje v to žalobu na obnovu řízení a pro zmatečnost).

40. Insolvenční soud při písemném vyhotovení předmětného usnesení nezohlednil (u usnesení vydaných v insolvenčním řízení insolvenčním soudem typickou) skutečnost, že výroková část usnesení (body I. až XI. výroku) zahrnuje různé typy výroků; tedy jak výroky, proti kterým je přípustné odvolání, tak výroky, proti kterým odvolání přípustné není. Proti bodu I. výroku usnesení o schválení zprávy o přezkumu, proti které nebyly podány námitky, odvolání přípustné není (§ 410 odst. 4 insolvenčního zákona) a tento výrok tedy vskutku nabyl právní moci dne 2. 6. 2020, kdy usnesení bylo (v 8.49 hodin) zveřejněno v insolvenčním rejstříku (srov. § 74 odst. 1 insolvenčního zákona a výklad podaný např. v odstavci [44] odůvodnění usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2020, sen. zn. [29 ICdo 2/2019](#), uveřejněného pod číslem 49/2021 Sb. rozh. obč.). Oproti tomu proti bodu II. výroku usnesení o schválení oddlužení dlužníka plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty za určitých podmínek může podat odvolání věřitel i dlužník (§ 406 odst. 4 insolvenčního zákona). Jedním z případů, pro který může dlužník podat odvolání proti výroku usnesení o schválení oddlužení dlužníka plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty, je situace, kdy je odvolacím důvodem tvrzení, že insolvenční soud uložil dlužníku povinnost vydat ke zpeněžení majetek, který podle tohoto zákona není povinen vydat (§ 406 odst. 4 věta druhá insolvenčního zákona), tedy situace popsaná v poučení o odvolání obsaženém v písemném vyhotovení usnesení insolvenčního soudu ze dne 28. 5. 2020. Jde ovšem o jediné poučení o (ne)přípustnosti odvolání obsažené v předmětném usnesení a jako takové je nesprávné ve vztahu ke všem výrokům onoho usnesení s výjimkou bodu II. výroku.

41. Skutkové reálie dané věci rovněž dokládají (srov. odstavce 19. a 20. výše), že jak v listinném insolvenčním spisu, tak v insolvenčním rejstříku, vyznačil insolvenční soud doložku právní moci na usnesení ze dne 28. 5. 2020 až 21. 7. 2020, nadto v obou případech ve vztahu k dotčenému výroku chybně (s datem 30. 6. 2020, jež se může pojit pouze s výrokem, proti kterému je odvolání přípustné). Srov. k tomu též § 23 odst. 1 jednacího řádu, který je s přihlédnutím k ustanovení § 18 jednacího řádu pro insolvenční řízení přiměřeně aplikovatelný i v insolvenčním řízení (jehož základním zásadám se neprotiví). Přitom samotná doložka právní moci rozhodnutí má – stejně jako doložka vykonatelnosti – povahu veřejné listiny (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 5. 2005, sp. zn. [20 Cdo 1257/2004](#), uveřejněné v časopise Soudní judikatura, číslo 10, ročníku 2005, pod číslem 167, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 4. 2021, sp. zn. [20 Cdo 471/2021](#)). Z hlediska řádného fungování insolvenčních soudů je rovněž nemyslitelné, aby tam, kde se počátek běhu lhůty k učinění procesního úkonu (jímž je i podání žaloby coby procesního úkonu, kterým se zahajuje příslušné soudní řízení) účastníkem řízení nebo jiným procesním subjektem (jímž je v této věci – ve shodě s ustanovením § 9 písm. d/ insolvenčního zákona – i insolvenční správce) pojí s právní mocí soudního rozhodnutí, vyjádřil insolvenční soud svůj názor na okamžik právní moci soudního rozhodnutí [vyznačením doložky právní moci na něm, nebo (jako v této věci) zveřejněním údaje o dni právní moci soudního rozhodnutí v insolvenčním rejstříku] až v době, kdy podstatná část lhůty již uplynula, nebo dokonce v době po uplynutí této lhůty. Poměřováno lhůtou uvedenou v § 199 insolvenčního zákona (30 dnů), dnem vyznačení právní moci (21. 7. 2020) a dnem, kdy rozhodnutí mělo (jako celek, tedy včetně bodu I. výroku) údajně nabýt právní moci (30. 6. 2020), insolvenční

soud opatřil předmětné usnesení doložkou právní moci až po uplynutí dvou třetin uvedené lhůty. Poměřováno dnem, který insolvenční soud i odvolací soud nakonec označil (bez snahy o zrušení dodnes vadně vyznačené doložky právní moci) jako den právní moci bodu I. výroku předmětného usnesení (2. 6. 2020), insolvenční soud opatřil předmětné usnesení doložkou právní moci až devatenáctého dne (21. 7. 2020) po dni uplynutí této lhůty (po 2. 7. 2020). Přitom z ustanovení § 23 odst. 1 jednacího řádu plyne, že povinnost zaznamenat na vyhotoveném rozhodnutí založeném ve spise den, kdy nastala (nebo zčásti nastala) jeho právní moc, vzniká „jakmile soudce zjistí, že rozhodnutí nabylo právní moci“. V případě, jako je tento, kdy právní moc rozhodnutí (jeho dotčeného výroku) měla nastat (bez ohledu na povinnost insolvenčního soudu doručit rozhodnutí některým osobám i zvláštním způsobem) již v okamžiku, kdy je insolvenční soud zveřejnění v insolvenčním rejstříku (srov. § 71 odst. 1 a 2, § 74 odst. 1 a § 410 odst. 4 insolvenčního zákona a § 16 jednacího řádu pro insolvenční řízení), pak objektivně neexistovala (nemohla neexistovat) žádná překážka, jež by insolvenčnímu soudu měla či mohla bránit v tom, aby den právní moci bodu I. výroku zaznamenal na předmětném usnesení neprodleně (v řádu několika dnů nepřekračujících lhůtu 7 dnů).

42. Nejvyšší soud je na tomto základě přesvědčen, že bez zřetele k tomu, že v této věci jde o hmotněprávní lhůtu a že insolvenční správce nepodléhá poučovací povinnosti o počátku běhu lhůty, jsou výše popsané nedostatky v činnosti insolvenčního soudu (chybné poučení o odvolání, chybně a pozdě vyznačená doložka právní moci) řešitelné stejnou metodou, jakou použil ve vztahu k vadnému poučení o délce lhůty k podání dovolání [u dovolání projednávaného podle občanského soudního řádu ve znění účinném do 31. 12. 2000 (srov. odstavec 27. výše)] nejprve Ústavní soud a po něm Nejvyšší soud. Tak již v nález ze dne 20. 2. 2002, sp. zn. [II. ÚS 618/01](#), uveřejněném pod číslem 20/2002 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, Ústavní soud uzavřel, že:

„(...) takový nedostatek v činnosti soudní moci, jakým je poskytnutí vadného poučení o procesních právech účastníků řízení, nemůže jít k tíži těch, kteří se na soud s důvěrou obracejí jako na ochránce svých práv a svobod. Nebylo by proto spravedlivé, aby pochybení soudu v projednávaném případě spočívající ve vadném poučení o délce lhůty k podání dovolání odvolacím soudem, šlo k tíži účastníka řízení (v řízení před Ústavním soudem stěžovatele), a to tím spíše, že v právním státě by měla platit zásada, že soud právo zná“.

43. V tom, že soud nepokládal za včasné dovolání podané účastníkem opožděné jen proto, že se řídil nesprávným poučením soudu o délce lhůty k podání dovolání, obsaženým v písemném vyhotovení rozsudku odvolacího soudu, spatřoval Ústavní soud odnětí práva na soudní ochranu a v důsledku toho i porušení článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a článku 90 Ústavy. Rozpor s článkem 36 odst. 1 Listiny dovedl Ústavní soud za typově shodné situace též v nález ze dne 21. 5. 2002, sp. zn. [I. ÚS 89/02](#), uveřejněném pod číslem 60/2002 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu.

44. Na výše citovanou judikaturu Ústavního soudu navázal velký senát obchodního kolegia Nejvyššího soudu, jenž v usnesení ze dne 17. 12. 2002, sp. zn. [35 Odo 317/2001](#), uveřejněném v časopise Soudní judikatura číslo 1, ročníku 2003, pod číslem 7, uzavřel, že dovolání (jež má být projednáno podle občanského soudního řádu ve znění účinném do 31. 12. 2000) podané účastníkem po uplynutí lhůty k jeho podání nelze odmítnout jako opožděné, dodržel-li účastník lhůtu, kterou mu k podání tohoto opravného prostředku v písemném vyhotovení rozhodnutí nesprávně vymezil odvolací soud. Přitom soudní praxe již dříve dospěla k závěru, že doručí-li soud účastníku řízení soudní rozhodnutí, proti kterému je odvolání přípustné, již s (nesprávně) vyznačenou doložkou právní moci, má to stejné účinky jako nesprávné poučení o odvolání (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 1997 sp. zn. [2 Cdon 1397/96](#), uveřejněné pod číslem 29/1998 Sb. rozh. obč.).

45. Nejvyšší soud tedy uzavírá, že žalobu, kterou insolvenční správce ve smyslu ustanovení § 199 odst. 1 insolvenčního zákona uplatní u insolvenčního soudu své popření vykonatelné pohledávky

proti věřiteli, který ji přihlásil, nelze odmítnout jako opožděnou (podle § 160 odst. 4 insolvenčního zákona), jestliže se insolvenční správce při určení počátku běhu třicetidenní lhůty k jejímu podání řídil nesprávně vyznačenou doložkou právní moci na usnesení o schválení zprávy o přezkumu podle § 410 odst. 3 písm. a/ insolvenčního zákona. Lhůta k podání žaloby přitom (v duchu téže logiky) neskončí (nemůže skončit) dříve, než dnem, kdy insolvenční soud uvedené usnesení opatří doložkou právní moci. Skutečnost, že insolvenční soud v době, kdy má uplynout lhůta k podání žaloby, neví, zda rozhodnutí nabylo právní moci, nebo že otálí s vyznačením doložky právní moci, ač den právní moci již zná, (totiž) nelze přičítat k tíži procesního subjektu, jenž má včasnost svého procesního úkonu podřídit právě okamžiku právní moci takového rozhodnutí, nadto v situaci, kdy okamžik právní moci rozhodnutí není podmíněn tím, že takové rozhodnutí bylo dotčenému procesnímu subjektu dříve doručeno zvlášť (srov. opět § 74 odst. 1 insolvenčního zákona).

46. Závěr formulovaný v předchozím odstavci by nebyl namístě jen tam, kde již v době vydání rozhodnutí insolvenčního soudu muselo být zřejmé, že rozhodnutí neobsahuje výroky, které nabývají (mohou nabýt) právní moci v rozdílné době, nebo že zde není (kromě dotčené osoby) jiný účastník řízení (potažmo jiný procesní subjekt) způsobilý ovlivnit právní moc takového rozhodnutí (a tedy i počátek běhu lhůty, která se má odvíjet od právní moci takového rozhodnutí insolvenčního soudu).

47. V dané věci sice neplatí, že insolvenční správce se při podání žaloby řídil nesprávně vyznačenou doložkou právní moci [žalobu podal 8. 7. 2020, tedy ještě předtím, než liknavý postup insolvenčního soudu vyústil ve (vadné) vyznačení doložky právní moci], avšak insolvenční soud [ač v řízení nevyšly najevo (a ve vazbě na to, že právní moc bodu I. výroku předmětného usnesení měla nastat již okamžikem jeho zveřejnění v insolvenčním rejstříku, ani nemohly vyjít najevo) žádné skutečnosti, jež by měly vyvolat pochybnosti insolvenčního soudu o tom, kdy onen výrok nabyl právní moci] vyznačil doložku právní moci (lhostejno, že nesprávně) až devatenáctého dne po dni uplynutí lhůty, jejíž počátek byl na tuto právní moc navázán, čímž dotčenému procesnímu subjektu (insolvenčnímu správci) znemožnil efektivně vykonat své procesní právo (právo podat žalobu v předepsané lhůtě). Dovolání je proto potud důvodné.

48. Odvolací soud rozhodl nesprávně (žaloba není opožděná) a dosavadní výsledky řízení ukazují, že je možné o věci rozhodnout; Nejvyšší soud proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), napadené usnesení změnil v tom duchu, že žaloba se neodmítá (§ 243d odst. 1 písm. b/ o. s. ř.).